

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 25090/2022 din data de 20.02.2023

Domnului Mario-Ovidiu Oprea
Secretar General al Senatului României

Biroul permanent al Senatului

851, 23 I. 2023

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV/5358/21.11.2022 prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii, spre avizare, propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 194 din 7 noiembrie 2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute în acte normative în vigoare, și a Legii nr. 143 din 26 iulie 2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri (b741/16.11.2022), vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 13 februarie 2023 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

În continuare, analizându-se propunerea legislativă înaintată, Comisia a apreciat că, din perspectiva analizei structurii infracțiunii, fapta descrisă la art. 16 alin. (3) din propunere se circumscrie obiectului juridic special al infracțiunilor reglementate prin Legea nr. 194/2011, respectiv acele relații sociale care se nasc și se desfășoară în legătură cu protejarea sănătății populației, prin combaterea efectelor negative pe care îl are consumul de substanțe cu efecte sau susceptibile de a avea efecte psihoactive.

Cu toate acestea, s-a apreciat că propunerea de completare a legii în forma înaintată este criticabilă, din două perspective:

- contravine considerentelor reținute prin Decizia nr. 10/2018 referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) în Legea nr. 194/2011, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;
- creează premisele reținerii unui concurs de reglementări penale.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

În această ordine, Comisia a remarcat faptul că prin completarea dispozițiilor art. 16 din legea menționată inițiatorul dorește să reglementeze ca infracțiune *fapta persoanei care, fără a deține autorizație eliberată în condițiile prezentei legi, efectuează, fără drept, operațiuni (...) de deținere pentru consum propriu (...) cu produse care sunt susceptibile de a avea efecte psihoactive*. Or, prin considerentele hotărârii menționate, instanța supremă a subliniat faptul că deținerea în vederea consumului a unor substanțe susceptibile de a avea efect psihoactiv nu face parte din categoria activităților de intermediere în circulația unor asemenea produse și, drept urmare, nu ar putea fi incluse în categoria celor supuse autorizării în condițiile legii.

În al doilea rând, Comisia a identificat riscul reținerii unui concurs de reglementări penale, cu alte cuvinte, aceeași conduită ilicită ar putea fi circumscrisă mai multor infracțiuni, cu același obiect juridic special, ceea ce în materie penală nu poate fi acceptat decât în varianta text legal principal – text legal subsidiar, rezidual.

Astfel, cu titlu de exemplu, fapta intenționată a persoanei care, fără a deține autorizație eliberată în condițiile legii, efectuează, fără drept, operațiuni de punere în vânzare, întrunește atât elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 16 alin. (1) rap. la art. 2, lit. b) din Legea nr. 194/2011, cât și ale infracțiunii propuse la art. 16 alin. (3). Or, reținerea unui concurs de reglementări penale face dificilă aplicarea legii și tragerea la răspundere a persoanelor care săvârșesc astfel de fapte, aspect care nu este de dorit în justiția penală.

Cu privire la introducerea unor noi posibilități de individualizare a sancțiunii penale aplicabile minorilor, Comisia a reținut următoarele:

În viziunea noului legiuitor penal, sancțiunile penale aplicabile infractorului minor nu pot fi decât măsurile educative. Măsurile educative sunt clasificate în măsuri educative neprivative de libertate și măsuri educative privative de libertate, primele reprezentând regula, cele din a doua categorie, excepția.

Astfel, potrivit art. 114 C.pen.:

(1) *Față de minorul care, la data săvârșirii infracțiunii, avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani se ia o măsură educativă neprivativă de libertate.*

(2) *Față de minorul prevăzut în alin. (1) se poate lua o măsură educativă privativă de libertate în următoarele cazuri:*

a) *dacă a mai săvârșit o infracțiune, pentru care i s-a aplicat o măsură educativă ce a fost executată ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii pentru care este judecat;*

b) *atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață.*

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Alegerea măsurii educative care urmează să fie luată față de minor se face potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei, în condițiile art. 114 C.pen.

Față de dispozițiile Codului penal menționate, Comisia a remarcat faptul că propunerea de completare a legii în forma înaintată contravine logicii Codului penal referitoare la instituția răspunderii penale a infractorilor minori, respectiv urmărește în cazul acestora instituirea pedepsei cu închisoarea sau amenda.

Astfel, atât în cuprinsul art. 2 alin. (1²), cât și al art. 4 alin. (1²) inițiatorul dorește reglementarea pedepsei cu închisoarea de la 3 luni la 1 an sau cu amendă în cazul minorilor care au săvârșit în mod repetat infracțiunile prevăzute la art. 2, respectiv art. 4 din Legea nr. 143/2000. Or această prevedere contravine flagrant logicii instituției răspunderii penale a minorilor, reglementată în Codul penal.

Cu privire la celelalte completări ale art. 2 și 4 din aceeași lege, Comisia a constatat că inițiatorul urmărește excluderea posibilității aplicării minorului-infractor primar a măsurii educative privative de libertate. Astfel, în cazul minorilor care au săvârșit infracțiunile prevăzute la art. 2 și art. 4 din Legea nr. 143/2000 pentru prima dată, instanța nu va putea aplica decât una dintre măsurile educative neprivative de libertate, în conformitate cu dispozițiile art. 114 alin. (1) și art. 115 alin. (1) C.pen., în acord cu art. 19 din Legea nr. 143/2000.

Potrivit art. 19 din Legea nr. 143/2000:

(1) În cazul săvârșirii infracțiunilor prevăzute la art. 4, procurorul dispune, în termen de 24 de ore de la începerea urmăririi penale, evaluarea consumatorului de către centrul de prevenire, evaluare și consiliere antidrog, în scopul includerii acestuia în circuitul integrat de asistență a persoanelor consumatoare de droguri.

(2) În funcție de concluziile raportului de evaluare întocmit de centrul de prevenire, evaluare și consiliere antidrog, în termen de 5 zile de la primirea acestuia, procurorul dispune, cu acordul consumatorului, includerea acestuia în programul integrat de asistență a persoanelor consumatoare de droguri.

Cu privire la art. 2 alin. (1¹) s-a remarcat faptul că raportat la limitele de pedeapsă ale infracțiunii prevăzute la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 (trafic de droguri de risc), respectiv închisoarea de la 2 la 7 ani, în cazul minorilor, inclusiv infractori primari, instanța ar putea aplica o sancțiune educativă privativă de libertate [art. 114 alin. (2) lit. b) C.pen.]. Or excluderea aplicării unei măsuri educative atât de severe minorului-infractor primar poate fi privită ca o a două șansă acordată acestuia, în vederea recuperării sale.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Cu toate acestea, se observă că inițiatorul dorește să condiționeze aplicarea acestui text de verificarea condițiilor art. 19 din aceeași lege, cu alte cuvinte să condiționeze aplicarea unui tratament sancționator mai puțin grav minorului care a săvârșit infracțiunea de *trafic de droguri* numai în ipoteza în care *a fost inclus în circuitul integrat de asistență a persoanelor consumatoare de droguri*. Or legiuitorul pornește de la premisa că persoana care săvârșește infracțiunea de trafic de droguri este în mod necesar și consumator, ipoteză care nu se verifică în toate cazurile.

În continuare, în cuprinsul art. 4 alin. (1¹) se rețin următoarele incongruențe:

- se urmărește reglementarea unei soluții legislative deja existente;
- noua soluție, interpretată *per a contrario*, conduce la imposibilitatea aplicării unei măsuri educative infractorului minor.

Astfel, față de limitele de pedeapsă ale infracțiunii prevăzute la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, respectiv închisoarea de la 3 luni la 2 ani sau amendă, Comisia a constatat că minorului infractor primar nu i se poate aplica decât o măsură educativă neprivativă de libertate [art. 114 alin. (2) C.pen. *per a contrario*]. Or, prin art. 4 alin. (1¹), inițiatorul urmărește reglementarea aceleiași soluții legislative, respectiv reducerea spectrului de măsuri educative aplicabile infractorului minor exclusiv la cele neprivative de libertate.

În aceeași ordine de idei, Comisia a observat că, și de această dată, inițiatorul condiționează aplicarea acestei dispoziții de verificarea condițiilor prevăzute la art. 19 din Legea nr. 143/2000. Or, în cazul în care infractorul nu înțelege să fie integrat în circuitul de asistență a persoanelor consumatoare de droguri sau, inclus fiind, nu respectă programul stabilit, ne-am regăsi în următoarea situație: infractorului minor nu i s-ar putea aplica o măsură neprivativă de libertate (fiind exclusă de textul nou introdus), însă nu i s-ar putea aplica nici una privativă de libertate [fiind exclusă de art. 114 alin. (2) C.pen., *per a contrario*].

Nu în ultimul rând, din perspectiva terminologică, Comisia a apreciat că expresia „în acord cu dispozițiile art. 19” poate fi interpretată ca fiind lipsită de previzibilitate, inițiatorul urmărind, așa cum s-a reținut, condiționarea acordării acestui beneficiu substanțial (valorificabil în procesul de individualizare a măsurii educative) de includerea minorului în circuitul integrat de asistență a persoanelor consumatoare de droguri. Or, dacă aceasta a fost intenția reală a inițiatorului, trimiterea la întregul text al art. 19 pare a fi nepotrivită, întrucât acesta nu se limitează exclusiv la rezultatul amintit, *i.e.* includerea minorului în programul de asistență a persoanelor consumatoare de droguri, ci se referă și la conduita organelor judiciare ori nejudiciare.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

În acest context de date, deși politica penală a statului este lăsată la latitudinea legiuitorului, Comisia a apreciat că modificarea legislativă propusă nu poate fi adoptată în forma în care a fost transmisă de către inițiator.

Cu deosebită considerație,

Secretar general

Judecător Andreia Simona Uzlău

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011